

Державна служба статистики України

СХВАЛЕНО

Рішення Комісії з питань
удосконалення методології
та звітної документації
(протокол від 26.07.2019 № 16)

**СТАНДАРТНИЙ ЗВІТ З ЯКОСТІ
ДЕРЖАВНОГО СТАТИСТИЧНОГО СПОСТЕРЕЖЕННЯ
"СТРУКТУРНЕ ОБСТЕЖЕННЯ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ"
2.03.01.06**

електронна пошта:	O.Kritskiy@ukrstat.gov.ua
телефон:	(044) 287-15-22
керівник державного статистичного спостереження:	Крицький О. С.

Зміст

1. Вступ.....	3
2. Компоненти якості державного статистичного спостереження.....	4
2.1. Відповідність	4
2.2. Точність	5
2.3. Своєчасність та пунктуальність	6
2.4. Доступність та зрозумілість.....	7
2.5. Послідовність та зіставність.....	7
2.6. Оцінка потреб та очікувань користувачів.....	8
2.7. Ефективність, витрати та навантаження на респондентів.....	9
2.8. Конфіденційність, прозорість та захист.....	9
3. Заключна частина.....	9

1. Вступ

Стандартний звіт з якості державного статистичного спостереження "Структурне обстеження страхових компаній" (далі – звіт) підготовлено з метою інформування користувачів стосовно основних критеріїв та індикаторів якості його результатів. Звіт містить загальну інформацію, яка не залежить від результатів за конкретний період державного статистичного спостереження, а визначена чинною методологією, процедурами обробки даних тощо.

Наведені у звіті компоненти якості, такі як відповідність, точність, своєчасність та пунктуальність, доступність та зрозумілість, послідовність та зіставність відповідають принципам виробництва статистичної інформації, які визначено розділом III Принципів діяльності органів державної статистики, затверджених наказом Держстату від 17.08.2018 № 170.

Метою проведення державного статистичного спостереження "Структурне обстеження страхових компаній" (далі – ДСС, спостереження) є формування інформації щодо показників структурної статистики страхових компаній для інформаційного забезпечення аналізу структури економіки країни (регіону), оцінки конкурентоздатності й продуктивності страхових компаній, відстеження тенденцій їх розвитку.

Спостереження запроваджено у 2015 році на виконання заходів щодо реалізації Стратегії розвитку державної статистики на період до 2017 року, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.03.2013 № 145-р, та Плану заходів з імплементації Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їх державами-членами, з іншої сторони, на 2014–2017 роки, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 17.09.2014 № 847-р.

ДСС відповідно до Довідника розділів статистики відноситься до розділу 2.03 "Економічна діяльність" за тематикою статистичного виробництва 2.03.01 "Діяльність підприємств".

Нормативно-правовою основою проведення спостереження є Закон України "Про державну статистику".

Порядок проведення ДСС визначений Методологічними положеннями про взаємоузгоджену систему державних статистичних спостережень для складання показників структурної статистики – складової статистики підприємств, затвердженими наказом Держстату від 29.12.2012 № 549, та Методологічними положеннями з організації державного статистичного спостереження щодо структурного обстеження страхових компаній (далі – Методологічні положення), затвердженими наказом Держстату від 29.09.2015 № 225

Зазначені документи розміщені на офіційному вебсайті Держстату (www.ukrstat.gov.ua) у розділі "Методологія та класифікатори"/"Статистична

методологія"/"Економічна статистика"/"Економічна діяльність"/"Діяльність підприємств" відповідно за такими посиланнями:

http://www.ukrstat.gov.ua/metod_polog/metod_doc/2012/549/met_pol.zip;

http://www.ukrstat.gov.ua/metod_polog/metod_doc/2015/225/mp_str_kom.zip

В основу вищенаведених методологічних документів покладено норми Регламенту (ЄС) № 295/2008 Європейського Парламенту та Ради від 11.03.2008 стосовно структурної статистики підприємств (далі – Регламент ЄС № 295/2008) (<https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2008/295/oj>) (додатки I, V), регламентів Комісії (ЄС) № 250/2009 та № 251/2009 від 11.03.2009 (<https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2009/250/2014-05-20>; <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2009/251/oj>), що впроваджують Регламент (ЄС) № 295/2008.

Джерелами інформації ДСС є:

адміністративні дані Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг (далі – Нацкомфінпослуг), щодо діяльності страхових компаній, які отримуються Держстатом відповідно до Угоди щодо взаємообміну інформаційними ресурсами між Державною службою статистики України та Нацкомфінпослуг, від 14.08.2014 № 15 (далі – Угода з Нацкомфінпослуг);

дані державного статистичного спостереження "Активи, власний капітал, зобов'язання та фінансові результати підприємств", які використовуються для деталізації показників структурної статистики страхових компаній по регіонах, за розмірами підприємств, за кількістю зайнятих працівників, за обсягом реалізованої продукції (товарів, послуг), а також для контролю якості адміністративних даних Нацкомфінпослуг по взаємопов'язаних показниках;

дані державного статистичного спостереження "Капітальні інвестиції", які використовуються для формування показників структурної статистики щодо капітальних інвестицій страхових компаній.

дані державного статистичного спостереження "Обстеження підприємств із питань статистики праці", які використовуються для контролю даних ДСС про кількість працівників страхових компаній та їх витрати на оплату праці.

Статистична інформація за результатами ДСС доповнює аналогічні показники структурної статистики по підприємствах інших видів економічної діяльності, що формуються у рамках державних статистичних спостережень "Структурні зміни в економіці України та її регіонів" і "Структурне обстеження кредитних установ".

Основними статистичними публікаціями, в яких поширюються дані ДСС, є статистичні продукти (статистична інформація, статистичні збірники), що розміщуються на офіційному вебсайті Держстату.

Зокрема:

статистична інформація за видами економічної діяльності розміщується у розділі "Статистична інформація"/"Економічна статистика"/"Економічна діяльність"/"Діяльність підприємств";

статистичні збірники "Діяльність суб'єктів господарювання" та "Діяльність суб'єктів великого середнього, малого та мікропідприємництва" розміщуються у розділі "Статистична інформація"/"Публікації"/"Економічна статистика"/"Економічна діяльність"/"Діяльність підприємств"; "Статистичний щорічник України" розміщується у розділі "Статистична інформація"/"Публікації"/"Комплексна статистика".

2. Компоненти якості державного статистичного спостереження

2.1. Відповідність

Відповідність – це ступінь, з яким результати державних статистичних спостережень задовольняють поточні та потенційні потреби користувачів.

Основними статистичними показниками спостереження є:

- кількість підприємств;
- кількість зайнятих працівників;
- кількість найманих працівників;
- середня кількість працівників в еквіваленті повної зайнятості;
- витрати на персонал, у тому числі витрати на оплату праці та відрахування на соціальні заходи;
- капітальні інвестиції;
- обсяг реалізованої продукції (товарів, послуг);
- обсяг виробленої продукції (товарів, послуг);
- додана вартість за витратами виробництва.

Одиницями ДСС є підприємства, які відносяться до сектору S.128 "Страхові корпорації" за Класифікацією інституційних секторів економіки (KICE); за видом економічної діяльності відносяться до класів 65.11 "Страховання життя", 65.12 "Інші види страхування, крім страхування життя", 65.20 "Перестрахування" секції К "Фінансова та страхова діяльність" за Класифікацією видів економічної діяльності ДК 009:2010 (КВЕД).

При проведенні спостереження використовують КВЕД, KICE, Класифікатор об'єктів адміністративно-територіального устрою України (КОАТУУ).

Показники спостереження узагальнюються по Україні, регіонах; за видами економічної діяльності; за розмірами підприємств відповідно до критеріїв, визначених у Господарському кодексі України; здійснюється їх групування за кількістю зайнятих працівників та за обсягом реалізованої продукції (товарів, послуг) (зазначені угруповання передбачені Регламентом Комісії (ЄС) № 251/2009 від 11.03.2009).

2.2. Точність

Точність – це ступінь наближеності розрахунків до дійсних значень.

Відповідно до Методологічних положень спостереження за ступенем охоплення одиниць є суцільним і проводиться з річною періодичністю.

Основою для проведення структурного обстеження страхових компаній є зведені адміністративні дані Нацкомфінпослуг про діяльність страхових компаній, які Держстат отримує відповідно до Угоди з Нацкомфінпослуг.

Під час обробки отриманих адміністративних даних в електронному середовищі здійснюється логічний і арифметичний контроль цих даних (перевірка правильності співвідношення окремих значень показників; порівняння значень показників, у тому числі у динаміці).

У разі виявлення помилок в адміністративних даних вони опрацьовуються з вищезазначеною установою та коригуються.

Також для оцінки точності (надійності) статистичної інформації за результатами ДСС показники щодо діяльності страхових компаній порівнюються із взаємопов'язаними показниками державних статистичних спостережень "Активи, власний капітал, зобов'язання та фінансові результати підприємств", "Обстеження підприємств із питань статистики праці".

Крім того, здійснюється контроль узгодженості показників структурної статистики щодо діяльності страхових компаній відповідно до Методики перевірки якості взаємопов'язаних показників структурної статистики, затвердженої наказом Держстату від 22.07.2016 № 126, яка ґрунтується на документі Євростату "The SBS validation process" (http://www.ukrstat.gov.ua/metod_polog/metod_doc/2016/126/m_pyak_vpss.zip).

На підставі проконтрольованих адміністративних даних розраховуються показники структурної статистики щодо обсягу виробленої продукції (товарів, послуг) та доданої вартості за витратами виробництва страхових компаній.

При проведенні спостереження методи імпутації не застосовуються, сезонні коригування не здійснюються.

2.3. Своєчасність та пунктуальність

Своєчасність – це період часу між подією або явищем, що описують статистичні дані, та публікацією цих статистичних даних.

Пунктуальність – це період часу між фактичною датою публікації даних та плановою датою, яка визначена в офіційному календарі публікації.

Терміни оприлюднення статистичної інформації та публікацій за результатами розробки спостереження визначені планом державних статистичних спостережень. Для зручності користувачів на офіційному вебсайті

Держстату розміщені Каталог офіційних статистичних публікацій, а також Календар оприлюднення інформації, де зазначені відповідні дати оприлюднення статистичних продуктів.

Збір, обробка, аналіз і поширення інформації за результатами спостереження здійснюється у такі терміни:

Збір даних	Обробка даних	Аналіз даних	Перше оприлюднення статистичної інформації
до 31 липня ¹ наступного за звітним роком	III декада вересня наступного за звітним роком	III декада жовтня наступного за звітним роком	III декада жовтня наступного за звітним роком

¹ Термін надання Нацкомфінпослуг на адресу Держстату адміністративних даних про діяльність страхових компаній відповідно до Угоди з Нацкомфінпослуг.

Запити користувачів щодо надання інформації виконуються у терміни, передбачені вимогами Закону України "Про доступ до публічної інформації".

2.4. Доступність та зрозумілість

Доступність – це характеристика простоти та легкості, з якою користувач може отримати статистичні дані; вона визначається фізичними умовами, за наявності яких користувачі можуть отримати доступ до статистичних даних.

Зрозумілість – це характеристика простоти та легкості розуміння користувачем статистичних даних; вона вимірюється через інформаційне середовище, в якому представлені статистичні дані, що супроводжуються відповідними метаданими.

Результати ДСС у складі інформації про діяльність підприємств за видами економічної діяльності розміщуються у вільному доступі у форматах (*.doc, *.xls, *.pdf) на офіційному вебсайті Держстату у вигляді офіційних статистичних публікацій: статистичної інформації, збірників, та надаються користувачам засобами електронного зв'язку на підставі їхніх запитів.

Контакти для отримання додаткової інформації щодо результатів цього спостереження, відповідного методологічного забезпечення, а також довідок щодо умов розповсюдження його результатів:

адреса: 01601, м. Київ, вул. Шота Руставелі, 3

телефон: (044) 287–15–22

електронна пошта: O.Kritskiy@ukrstat.gov.ua; office@ukrstat.gov.ua.

Контактна інформація для оформлення інформаційного запиту:

телефон: 287–06–72, факс: 235–37–39

електронна пошта: el.zapyt@ukrstat.gov.ua.

2.5. Послідовність та зіставність

Послідовність двох або більше статистичних даних означає, наскільки у державних статистичних спостереженнях, у рамках яких вони вироблялися, використовувались однакові метадані – класифікації, визначення і сукупність, що вивчається, а також гармонізовані методи.

Зіставність – це окремий випадок послідовності, коли статистичні дані відносяться до тих самих об'єктів даних, а ціль їхнього об'єднання – зробити порівняння у часі або за регіонами, або за іншими сферами діяльності.

ДСС передбачає єдині підходи до системи статистичних показників (їхнього змісту, визначень), одиниць спостереження, звітного періоду та періодичності обстеження, географічного охоплення, методів збору та обробки даних, політики перегляду даних у випадку зміни методології.

Слід зауважити, що на основі наявних адміністративних даних були розраховані показники структурної статистики про діяльність страхових компаній, починаючи з 2012 року.

Зважаючи на зазначене, показники цього спостереження можна порівнювати у динаміці з 2012 року.

2.6. Оцінка потреб та очікувань користувачів

У лютому 2016 року Держстат провів анкетне опитування користувачів статистичної інформації (далі – анкетне опитування) з метою вивчення ступеня відповідності потребам користувачів інформації щодо показників структурної статистики, які уміщуються у статистичних збірниках "Діяльність суб'єктів господарювання" та "Діяльність суб'єктів великого, середнього, малого та мікропідприємництва".

У зазначених збірниках оприлюднюються показники структурної статистики щодо діяльності страхових компаній у складі інформації про діяльність підприємств за видами економічної діяльності, сформованої у рамках державних статистичних спостережень "Структурні зміни в економіці України та її регіонів" і "Структурне обстеження кредитних установ".

Основні висновки за результатами опитування:

44% опитаних користувачів зазначили, що статистична інформація, наведена у статистичних збірниках, є основною або важливою складовою у їх професійній діяльності;

56% – додатковою інформацією;

91% опитаних користувачів позитивно оцінили інформаційне наповнення вищезгаданих збірників;

29% користувачів зазначили про поліпшення якості інформаційного забезпечення щодо інформації зі структурної статистики порівняно з попереднім роком;

41% опитаних вважають, що вона залишилась без змін.

Відповідно до результатів опитування більшість користувачів надали позитивні оцінки за всіма критеріями, підкресливши змістовність цієї інформації. При цьому найбільш важливим критерієм наведеної інформації користувачі визначили "Точність/Надійність", на другому місці – "Доступність та Зрозумілість/Ясність", на третьому – "Своєчасність та Пунктуальність".

Більш детальна інформація за результатами анкетного опитування наводиться в повідомленні для користувачів, яке розміщено на офіційному вебсайті Держстату в розділі "Анкетні опитування". У цьому ж розділі користувачі мають змогу ознайомитися із заходами, які здійснюються на підставі отриманих результатів анкетного опитування для поліпшення якості статистичної інформації.

2.7. Ефективність, витрати та навантаження на респондентів

Держстат здійснює щорічну оцінку звітного навантаження на респондентів на підставі Методики вимірювання звітного навантаження на респондентів, затвердженої наказом Держстату від 14.05.2013 № 149.

Ураховуючи те, що ДСС здійснюється на основі адміністративних даних Нацкомфінпослуг, а також даних інших державних статистичних спостережень, звітне навантаження на респондентів за цим спостереженням не розраховується, оскільки відсутній безпосередній збір даних від респондентів.

2.8. Конфіденційність, прозорість та захист

Знеособлення постачальників даних, конфіденційність інформації, яку вони надають, та її використання тільки у статистичних цілях мають бути гарантовані. Органи державної статистики мають поширювати статистичні дані об'єктивно, професійно та прозоро.

Захист конфіденційної статистичної інформації є одним із основних принципів проведення ДСС.

Необхідність дотримання принципу конфіденційності статистичної інформації визначена положеннями Закону України "Про державну статистику", європейськими та міжнародними стандартами.

Для забезпечення встановлених національним і міжнародним законодавством гарантій перед респондентами щодо забезпечення конфіденційності статистичної інформації отримана за результатами цього спостереження статистична інформація надається користувачам у зведеному знеособленому вигляді.

Закон України "Про державну статистику" також визначає необхідність забезпечувати доступність, гласність і відкритість статистичної інформації, прозорість статистичної методології та статистичних методів, що відповідає міжнародним стандартам у галузі статистики.

З метою забезпечення виконання цих положень у практиці проведення ДСС передбачено створення системи метаданих: методологічних документів стосовно його організації та проведення, формування й поширення інформації, документів щодо його якості. Метадані спостереження оприлюднюються на офіційному вебсайті Держстату.

3. Заключна частина

Важливою умовою подальшого розвитку ДСС є забезпечення існуючих інформаційних потреб користувачів статистичної інформації та оптимізація процесу статистичного виробництва, що здійснюється шляхом раціоналізації джерел для формування статистичної інформації.

У найближчій перспективі планується опрацювати можливість переведення спостереження в Інтегровану систему статистичної інформації, керовану метаданими, яка забезпечить автоматизацію процесів обробки й аналізу статистичної інформації, організацію зберігання та доступу до єдиного сховища даних статистичної інформації.